

Utkast til forskrift om produksjon, omsetning og import av gjødselvarer av organisk opphav og visse uorganiske gjødselvarer (gjødselvareforskriften)

Fastsatt dd.mm.åååå av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 7, § 9, § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17, § 18, § 19 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 2015/1535/EU) og vedlegg XX kap. V nr. 32 (direktiv 86/278/EØF)

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å fremme planters, dyrs og menneskers helse, fremme kvalitet og ivareta miljøhensyn ved produksjon, omsetning og import av produkter omfattet av forskriften.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder virksomheter som produserer, importerer eller på annen måte mottar gjødselvarer av organisk opphav, uorganiske dyrkingsmedier, uorganiske jordforbedringsmidler, biostimulanter, samt råvarer og tilsetninger til disse produktene, enten for videre omsetning eller til bruk i egen virksomhet.

Forskriften gjelder ikke:

a) husdyrgjødsel, med unntak av:

- husdyrgjødsel og innhold fra fordøyelseskanalen fra andre slakterier enn gårdsslakterier og små slakterianlegg som kun mottar dyr fra samme fylke
- husdyrgjødsel fra hestearrangement med internasjonal deltagelse
- husdyrgjødsel som er behandlet i biogass-, komposterings-, tørkeprosess eller lignende fra andre virksomheter enn jordbruksforetak som behandler egen husdyrgjødsel til bruk i egen planteproduksjon

b) følgende materiale med opprinnelse i egen virksomhet for bruk til egen plantedyrking både når det er ubehandlet og når det er behandlet med andre metoder enn forbrenning og pyrolyse:

- plantemateriale
- landbruksavfall
- kjøkken og matavfall

c) folier og matter, som for eksempel biofolier, fibermatter og erosjonsmatter.

d) EU-gjødselvarer som omfattes av forskrift xxxx om EU-gjødselvarer

- e) forsøk som skjer ved forskningsinstitusjoner, som ledd i forskning.

§ 3 Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *animalsk biprodukt*: animalske biprodukt slik dette er definert i forskrift 14. september 2016 nr. 1064 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum § 2 jf. forordning (EF) nr. 1069/2009 artikkel 3.
- b) *anleggsjord*: dyrkingsmedium som brukes ved anlegging av parker, grøntarealer og lignende arealer.
- c) *avløpsslam*: slam, filtermedium og lignende materialer fra rensing av sanitært og kommunalt avløpsvann, unntatt ristgods.
- d) *biorest*: restprodukt fra anaerob nedbryting av organisk materiale. Biorest blir også kalt råtnerest.
- e) *biostimulant*: produkt som har som funksjon å stimulere naturlige prosesser slik at planters næringsopptak, næringseffektivitet, toleranse for abiotiske faktorer eller kvaliteten av avlingen blir bedret uavhengig av et eventuelt næringsinnhold i materialet. Materialet kan tilføres planten eller rhizosfæren.
- f) *dyrkingsmedium*: grunnsustanser av naturlige eller kunstige råvarer som enkeltvis eller i blanding, uten eller med tilsatte næringsstoffer eller annen tilsetning, brukes som et produkt til dyrking av planter.
- g) *fiskeslam*: slam fra akvakulturanlegg som består av fôrrester og avføring, uten innhold av død fisk.
- h) *gjødse*: produkt som har som hovedoppgave å tilføre næringsstoffer til planter og matsopp og som i bruksmengde og mengde næringsstoff egner seg for årlig tilførsel.
- i) *gjødsel*: en samlebetegnelse for ferdige produkt som uten å behandles eller blandes videre, kan brukes til å tilføre næring, til dyrking, som dekkingsmateriale eller på annen måte for å påvirke planters og matsopps vekstvilkår, og tilsetninger til andre gjødselvarer som selges som egne produkter.
- j) *gjødsel*: en av følgende kategorier: Organisk gjødse, organiske jordforbedringsmidler, organiske dyrkingsmedier, organiske jorddekkingsmidler, organisk-mineralske gjødselvarer, uorganiske dyrkingsmedier, uorganiske jordforbedringsmidler, biostimulanter og tilsetninger.
- k) *hygienisering*: behandling som har som hovedmål å redusere faren for overføring av smittestoffer til mennesker, dyr eller planter ved bruk eller annen håndtering av det organiske materialet.
- l) *husdyrgjødsel*: husdyrgjødsel som definert i animaliebiproduktforskriften § 2 jf. forordning (EF) nr. 1069/2009 artikkel 3 nr. 20 og artikkel 3 nr. 6. Husdyrgjødsel kan også være iblandet rimelige mengder fôr, strø, vaskevann, som naturlig hører med i husdyrholdet eller gjødselhåndteringa.

- m) *jord*: naturlige løsavleiringer av uorganisk og/eller organisk materiale som har vært utsatt for flere års biologisk aktivitet.
- n) *jorddekkingsmiddel*: næringsfattig produkt som legges i et lag oppå jord eller dyrkingsmedium i den hensikt å beskytte dens kjemiske, fysiske eller biologiske tilstand, hindre vekst av ugras eller gi pryddverdi.
- o) *jordforbedringsmiddel*: produkt som har som hovedoppgave å innvirke på jordas eller dyrkingsmediets kjemiske, fysiske og biologiske tilstand og som dermed også virker indirekte på planteveksten.
- p) *landbruksavfall*: fôr- og planterester, rester av dyrkingsmedier og avfall fra matsopproduksjon som oppstår i forbindelse med landbruksvirksomhet. Gjelder ikke forbrenningsprodukter.
- q) *organisk gjødsel*: gjødsel som utelukkende er av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse eller en blanding av disse.
- r) *organisk-mineralsk gjødsel*: gjødsel som består av produkter av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse, eller en blanding av disse, og mineralgjødsel.
- s) *produsere*: å behandle eller foredle gjennom kompostering, utråkning, maling, fresing, oppvarming, tørking, granulering, blanding med andre materialer, pakking, pyrolyse, forbrenning og annen lignende behandling eller foredling.
- t) *produsent*: enhver fysisk eller juridisk person som produserer en gjødselvarer eller har en gjødselvarer designet eller produsert, og markedsfører denne gjødselvareren under sitt navn eller varemerke.
- u) *råslam*: avløpslam som ikke er hygienisert eller stabilisert.
- v) *tilsetninger*: stoffer og organismer som brukes for å forbedre produkttegenskaper og produksjonsprosesser. Dette omfatter stoffer og organismer som brukes i mindre mengder for eksempel for å endre frigivelsesmønstre av næringsstoffer, som overflatebehandlingsmidler, for å regulere vannhusholdningen, for å redusere lukt eller for å forbedre prosessen i komposterings- og biogassprosesser.
- w) *tungmetall*: tungmetallene bly (Pb), kadmium (Cd), kobber (Cu), krom (Cr), kvikksølv (Hg), nikkel (Ni), sink (Zn) og i tillegg ikke-metallet arsen.
- x) *uorganisk dyrkingsmedium*: dyrkingsmedium fremstilt av uorganiske materialer som for eksempel sand, steinull og ekspanderte bergartsmineraler.

Kapittel II. Generelle krav til virksomhetene

§ 4 Registrering av virksomheter

Produsenter og de som omsetter eller importerer gjødselvarer skal registreres før oppstart. Registreringsplikten gjelder videre avløpsrensaneanlegg der råslam oppstår og virksomheter som bestemmer at et avfall eller biprodukt skal nyttes som gjødselvarer.

Dersom en virksomhet har flere underenheter med eget organisasjonsnummer i Enhetsregisteret, skal hver underenhet som driver aktiviteter etter første ledd registreres.

Virksomheter som bare driver følgende aktiviteter, er unntatt fra registreringsplikten:

- a) omsetning i forhandlerledd av ferdig emballerte og merkede produkter
- b) produksjon, omsetning eller import av produkter som bare inneholder halm, bark, kokosfiber, treflis og torv

§ 5 Innholdet i registreringen

Registreringen skal gjøres på den måten Mattilsynet bestemmer og skal inneholde minst følgende opplysninger:

- a) virksomhetens navn og adresse
- b) kontaktperson i virksomheten
- c) virksomhetens aktiviteter og omfang
- d) gjødselvarekategoriene eller råvarene virksomheten produserer, omsetter eller importerer
- e) råvarene som inngår i produktene
- f) hygieniseringsmetodene som benyttes
- g) datoen for oppstart, endring og opphør av virksomheten

Mattilsynet kan kreve at registrerte opplysninger dokumenteres. Vesentlige endringer i virksomheten, herunder opphør av virksomheten, eller i registrerte opplysninger skal registreres senest en måned etter at endringer har funnet sted.

§ 6 Internkontroll

Registreringspliktige virksomheter skal innføre og utøve internkontroll.

Internkontrollplikten innebærer at virksomhetene skal:

- a) ha oversikt over krav i matloven og forskriften som gjelder for virksomheten
- b) ha oversikt over organisering og ansvarsforhold
- c) kartlegge risiko for overtredelse av regelverket ut fra virksomhetens aktiviteter og iverksette tiltak for å redusere risikoen
- d) ha rutiner for å avdekke, rette opp og hindre gjentakelser av overtredelser
- e) regelmessig foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt

Tiltakene etter andre ledd bokstavene a) til e) skal dokumenteres skriftlig i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, omfang, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for Mattilsynet.

§ 7 Prøvetaking

Det gjelder følgende krav til prøvetaking:

- a) det skal tas ut representative prøver av produkter og råvarer.
- b) prøvene skal tas av enheter som vurderes å være ensartede.
- c) prøvetakingshyppigheten skal gjenspeile risikoen for overtredelser av grenseverdier og risikoen for avvik fra deklarerte verdier.
- d) virksomheter som tar ut prøver av behandlet avløpsslam kan ikke ta ut prøver sjeldnere enn hver sjette måned.

§ 8 Analysemetoder

Analyser skal utføres av laboratorier som har fått sertifisert eller akkreditert sine kvalitetssystemer.

Der det ikke er angitt særskilte analysemetoder i kravene til merking i § 31 til § 44, skal analyser utføres etter anerkjente metoder som er relevante for det aktuelle produktet. Analyser av plantetilgjengelig næringsstoff skal utføres etter analysemetoder som er relevante for norske dyrkingsforhold.

§ 9 Lagring for å hindre forringelse av produktet

Virksomheter som produserer, omsetter eller importerer gjødselvarer skal lagre produktene på en slik måte at:

- a) det ikke skjer en kontaminering eller oppblomstring av sykdomsframkallende organismer som kan gi en risiko for dyre- eller folkehelsen
- b) det ikke skjer en kontaminering av produktene med tungmetaller, organiske miljøgifter eller planteskadegjørere
- c) kvaliteten ikke reduseres på grunn av fukt eller mikrobiologisk påvirkning
- d) sammensetningen ikke forandres slik at produktene ikke lenger er i samsvar med opplysninger gitt i varedeklarasjonen.

§ 10 Sporbarhet

Virksomheter som produserer, omsetter eller importerer gjødselvarer skal føre journal over hvilke virksomheter gjødselvarene, råvarene og tilsetningene er mottatt fra og hvilke virksomheter de er omsatt videre til.

Journalen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) navn og adresse til leverandøren, dato for leveransen og mottatt mengde angitt i tørrstoff

- b) navn og adresse til mottakeren, dato for leveransen og *omsatt* mengde angitt i tørrstoff

Plikten til å journalføre opplysninger gjelder ikke opplysninger om omsetning til brukere av gjødselvarer, med unntak av følgende tilfeller der opplysninger likevel skal journalføres:

- a) omsetning av avløpsslam, herunder avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår til jordbruksforetak.
- b) Omsetning av biorest og fiske slam i bulkform
- c) Omsetning av andre gjødselvarer i bulkform i tilfeller der fosformengden utgjør 75 kg eller mer per mottaker og år

Opplysningene i journalen skal oppbevares i minst ti år.

§ 11 *Bruk av varebetegnelse sterilisert avløpsslam og avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår.*

Varebetegnelsen sterilisert avløpsslam kan bare brukes på gjødselvarer med avløpsslam som er behandlet med termisk hydrolyse eller andre hygieniseringsmetoder som innebærer at materialet blir sterilisert.

Varebetegnelsen avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår kan bare brukes etter godkjenning fra Mattilsynet. Mattilsynet skal etter søknad gi virksomheter godkjenning til å bruke betegnelsen på avløpsslamprodukter som oppfyller følgende vilkår:

- a) De er egnet for årlig gjødsling der årlig bruksmengde av avløpsslamkomponenten er mindre enn 100 kg tørrstoff per dekar.
- b) De har et innhold av tilgjengelig nitrogen, fosfor og kalium som er balansert og tilpasset vekstenes årlige agronomiske behov.
- c) De er i fast form og er egnet for jevn spredning på arealet som skal gjødsles.
- d) De er behandlet med metoder der temperaturen er minst 55 grader celsius i hygieniseringsperioden.

§ 12 *Søknader om godkjenning for bruk av varebetegnelsen avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår*

Søknader om godkjenning for bruk av varebetegnelsen avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår skal leveres på den måten Mattilsynet bestemmer og skal minst inneholde følgende opplysninger:

- a) virksomhetens navn og adresse
- b) kontaktperson i virksomheten
- c) opplysninger som er nødvendige for å dokumentere at avløpsslamproduktet oppfyller vilkårene i § 11 annet ledd bokstav a til d.

§ 13 *Rapporteringsplikt om omsetning av avløpsslam mm*

Produsenter av avløpsslam skal hvert år gi opplysninger til mottakerkommunene om omsetning av avløpsslam til mottakere i den enkelte kommunen og om mengden omsatt til hver mottaker. Virksomheter som omsetter sterilisert avløpsslam og avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår til sluttbrukere som driver jordbruksvirksomhet skal hvert år gi slike opplysninger til mottakerkommunene. Kommunene skal oppbevare opplysningene i minst ti år.

Opplysningene angitt i første ledd skal gis på den måten og innen de fristene Mattilsynet bestemmer.

Kapittel III. Produktkrav

§ 14 Generelt produktkrav

Det er forbudt å produsere, omsette eller importere gjødselvarer som ikke er i samsvar med kravene i dette kapitlet, med mindre annet følger av § 45, eller forskrift om EU-gjødselvarer xxxx som tar inn forordning (EU) 2019/1009.

Mattilsynet kan begrense eller forby produksjon, omsetning eller import av gjødselvarer som ikke er i samsvar med kravene i dette kapitlet eller som av andre grunner kan medføre skade på menneskers, dyrs eller planters helse eller på miljøet.

§ 15 Råvarer til bruk i gjødselvarer

Bare de råvarene som er angitt i vedlegg 1 kan brukes ved produksjon av gjødselvarer med mindre Mattilsynet gir tillatelse til bruk av andre råvarer.

Mattilsynet kan etter søknad gi tillatelse til bruk av råvarer som ikke er angitt i vedlegg 1, dersom de har en dokumenterbar nyttevirkning for produktet eller produksjonsprosessen de skal brukes i og de ikke medfører fare for helse og miljø. Det kan stilles vilkår for tillatelsen. Tillatelsen kan trekkes tilbake dersom det foreligger nye opplysninger, endringer i kunnskapsgrunnlaget eller andre forhold som tilsier at vilkårene for tillatelsen ikke lenger er oppfylt.

Råvarene det gis tillatelse til etter andre ledd skal ikke kreve bestemte bruksbetingelser for det ferdige produktet for at bruken skal vurderes som akseptabel for helse og miljø. Det skal heller ikke være nødvendig å sette mengdebegrensning på andelen av råvaren i det ferdige produkt for at bruken skal være akseptabel for helse og miljø.

Mattilsynet kan fastsette endringer i vedlegg 1.

§ 16 Søknader om tillatelse til bruk av råvarer

Søknader om tillatelse til bruk av råvarer skal leveres på den måten Mattilsynet bestemmer og skal minst inneholde følgende opplysninger:

- a) opplysninger om søkeren med kontaklinformasjon
- b) opplysninger om produsenten av råvaren
- c) opplysninger om tiltenkt bruk av råvaren

- d) dokumentasjon av råvarens nytteverdi og en risikovurdering av råvaren
- e) relevante analyseresultater

§ 17 Tilsetninger

Tilsetninger kan bare markedsføres til bruk i gjødselvarer eller brukes ved produksjon av gjødselvarer dersom det er gjort en risikovurdering. Tilsetningen skal ikke medføre en økt risiko av betydning for skade på helse- og miljø. Den totale konsentrasjonen av alle tilsetninger skal ikke overstige fem prosent av den totale vekten av råvarene.

Oljer, alkoholer eller lignende som brukes for å øke gassutbyttet ved biogassproduksjon regnes som råvarer og ikke tilsetninger.

§ 18 Hygiene

Gjødselvarene som kan medføre risiko for overføring av sykdommer til dyr eller mennesker eller for spredning av planteskadegjørere ved normal bruk eller mulig misbruk skal behandles med metoder som er validert etter kravene i § 19.

For animalske biprodukter gjelder kravene i denne paragrafen bare i de tilfeller kravene har som formål å forebygge spredning av planteskadegjørere.

Gjødselvarene skal oppfylle følgende krav:

- a) det skal ikke være funn av *Salmonella* i prøve av 25 gram
- b) det skal være et lavere innhold av *E.coli* enn 1000 koloniformende enheter per gram våtvekt
- c) det skal være mindre enn to spiredyktige frø eller andre plantedeler som kan gi opphav til nye planter per liter ferdig vare.

Husdyrgjødsel behandlet i et biogassanlegg, som er unntatt fra kravene til hygieniseringsenhet etter animaliebiproduktforskriften, er omfattet av denne paragrafen bare dersom husdyrgjødselen har opphav fra hestearrangement med internasjonale deltagelse eller fra opphav fra andre slakterier enn gårdsslakterier og små slakterianlegg som kun mottar dyr fra samme fylke.

§ 19 Validering av hygieniseringsmetoder

Valideringen av nye hygieniseringsmetoder skal:

- a) vise gjennom vitenskapelig dokumentasjon under relevante forsøksbetingelser, at risikoen er redusert til et akseptabelt nivå
- b) vise ved poding at innholdet av indikatororganisme *Ascaris suum* er redusert til null
- c) vise ved poding at metoden gir minimum 99,9 prosent ($5 \log_{10}$) inaktivering av *Salmonella Senftenberg* (775W, H₂S-negative)

- d) vise at innholdet av *E. coli* er redusert til 1000 CFU per gram våtvekt for gjødselvarer der det er relevant
- e) vise ved poding at antallet infektive cyster av potetcystenematode er redusert til null for gjødselvarer der dette er relevant
- f) Som alternativ til b), c), d) og e) kan det der disse ikke er relevante indentifiseres andre egnende indikatororganismer og at behandlingen reduserer disse til et akseptabelt nivå.
- g) identifisere hvor i behandlingsprosessen hygieniseringen skjer
- h) identifisere hvilke prosessparametere som er kritiske for hygieniseringen
- i) bestemme kritiske grenser for aktuelle prosessparametere i hygieniserende behandlingstrinn.

§ 20 Stabilitet

Gjødselvarerne skal være stabilisert slik at de ikke forårsaker miljøulemper eller luktulemper utover det som er allmenn forventning innenfor bruksområdet. Kompost og biorest skal være tilstrekkelig nedbrutt, slik at det ikke oppstår veksthemmende effekt ved bruk.

§ 21 Tungmetall

Gjødselvarer skal klassifiseres i tungmetallklasser. Følgende grenseverdier gjelder for innhold i gjødselvarer i de ulike klassene:

Tungmetall	Tungmetallklasser i milligram per kilogram tørrstoff			
	0	I	II	III
Kadmium	0,4	0,8	2	5
Bly	40	60	80	160
Bly i dyrkingsmedier	40	52	52	52
Kvikksølv	0,2	0,6	3	5
Nikkel	20	30	50	80
Sink	150	400	800	1500
Kobber	50	150	650	1000
Krom	50	70	100	150
Arsen	5	8	16	32

Første ledd gjelder tilsvarende for klassifisering av råvarene som inngår i produktene. Følgende krav gjelder for tungmetallinnholdet i råvarene:

- a) Råvarer som inngår i gjødselvarer i tungmetallklasse 0 kan ikke ha et tungmetallinnhold som overskrider grenseverdiene for klasse I.
- b) Råvarer som inngår i gjødselvarer i tungmetallklasse I og II kan ikke ha et tungmetallinnhold som overskrider grenseverdien for klasse II.
- c) Råvarer som inngår i gjødselvarer i tungmetallklasse III kan ikke ha et tungmetallinnhold som overskrider grenseverdien for klasse III.

Husdyrgjødsel og aske i tungmetallklasse III kan likevel inngå i gjødselvarer i klasse I eller II.

§ 22 Særlige fosforbaserte grenseverdier for tungmetallinnhold

Kravene i § 21 gjelder ikke for gjødselvarer som har et fosforinnhold på over to prosent av tørrstoffet. Forholdstallet mellom innhold av fosfor og tungmetall/arsen i slike gjødselvarer skal ikke være lavere enn:

Tungmetall/Arsen	Forholdstall milligram fosfor og milligram tungmetall/arsen
Kadmium	6250
Bly	160
Kvikksølv	4200
Nikkel	250
Sink	16
Kobber	19
Krom	125
Arsen	780

Tungmetallinnholdet i råvarene skal likevel ikke overskride grenseverdien for tungmetallklasse II angitt i § 21 første ledd med unntak av husdyrgjødsel og aske i tungmetallklasse III.

Denne paragrafen gjelder likevel ikke for gjødselvarer som inneholder avløpsslam eller mineralgjødsel. For slike gjødselvarer gjelder § 21.

§ 23 Særlige grenseverdier for tungmetallinnholdet i anleggsjord og jord som råvare

Kravene i § 21 gjelder ikke for anleggsjord og jord som råvare i gjødselvare. Følgende grenseverdier gjelder for disse:

Tungmetall	Grenseverdi i milligram per kilogram tørrstoff
Kadmium	1
Bly	52
Kvikksølv	1
Nikkel	50
Sink	150
Kobber	100
Krom	100
Arsen	8

Der jord inngår som en av flere råvarer i anleggsjord eller i andre gjødselvarer, gjelder grenseverdiene i første ledd også for jordkomponenten. Tungmetallinnholdet i andre råvarer i anleggsjord skal ikke overskride grenseverdiene for tungmetallklasse III angitt i § 21 første ledd.

§ 24 *Særlige grenseverdier for innhold av organiske miljøgifter i råslam*

For råslam gjelder følgende grenseverdi for innhold av organiske miljøgifter angitt i mg/kg tørrstoff:

Organisk miljøgift	Innhold i milligram per kilogram tørrstoff
DEHP	50
Summen av PFOS og PFOA	0,04
PCB7	0,04

§ 25 *Særlige krav for aske*

Aske kan produseres av alle råvarer i gruppe 1 i vedlegg 1. Bruk av råvarer fra andre grupper i vedlegget eller råvarer som ikke er oppført i vedlegg 1 forutsetter tillatelse etter §15 andre ledd.

Aske skal produseres på en slik måte at temperaturen overstiger 450 °C i minst to sekunder. Det totale innholdet av organisk karbon skal være mindre enn seks prosent tørrstoff av materialet.

For aske gjelder følgende grenseverdi for innhold av organiske miljøgifter:

Organisk miljøgift	Grenseverdi
PAH16	6 mg PAH16 pr. kg tørrstoff
PCDD/F	20 ng WHO-toksisitetsekvivalenter av PCDD/F pr. kg tørrstoff

§ 26 Særlige krav for biokull

Biokull kan produseres av alle råvarer i gruppe 1 i vedlegg 1. Bruk av råvarer fra andre grupper i vedlegget eller råvarer som ikke er oppført i vedlegg 1 forutsetter tillatelse etter §15 andre ledd. Biokull av avløpsslam regnes fortsatt som avløpsslam.

Biokull skal produseres under oksygenbegrensende forhold på en slik måte at en temperatur på minst 180 °C nås i minst to sekunder. Biokull må ha et molforhold mellom hydrogen og organisk karbon på mindre enn 0,7.

For biokull gjelder følgende grenseverdi for innhold av organiske miljøgifter:

Organisk miljøgift	Grenseverdi
PAH16	6 mg PAH16 pr. kg tørrstoff
PCDD/F	20 ng WHO-toksisitetsekvivalenter av PCDD/F pr. kg tørrstoff

§ 27 Aktsomhetsplikt for innhold av uønskede stoffer

Virksomhetene skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å:

- sikre at de har tilstrekkelig kunnskap om innholdet av organiske miljøgifter, plantevernmiddelrester, legemiddelrester og andre helse- eller miljøskadelige stoffer i råvarer og gjødselvarer
- forebygge, begrense eller forhindre at råvarer og gjødselvarer har et slikt innhold av stoffer som er nevnt i bokstav a at dette kan medføre skade på helse eller miljø ved bruk.

For råslam, aske og biokull anses plikten i første ledd for å være oppfylt for miljøgiftene det er gitt grenseverdier for i §§ 24, 25 og 26.

§ 28 Urenheter

Den samlede mengden urenheter i den ferdige gjødselvarer i form av glass, metall og plast over to millimeter skal være lavere enn fem gram per kilogram tørrstoff. I gjødselvarer produsert etter 1. januar 2026 skal likevel mengden urenheter i form av plast være lavere enn 2,5 gram per kilogram tørrstoff.

Virksomheter skal gjennomføre tiltak for å fjerne disse urenheterne før behandling eller lagring.

§ 29 Næringsinnhold

Næringsinnholdet i gjødselvarer skal være tilpasset anbefalt bruksområde og bruksmengde.

I anleggsjord skal innholdet av lettløselig fosfor målt med AL-metoden være lavere enn 40 milligram per 100 gram tørrstoff.

I anleggsjord som inneholder avløpsslam skal innholdet av mineralsk nitrogen være lavere enn 20 milligram per 100 gram tørrstoff.

§ 30 Kvalitet

Produktene skal ha lagring-, spredning- og bruksegenskaper som gjør dem egnet til formålet og skal ha dokumenterbar virkning.

Andre gjødselvarer enn jorddekkingsmidler skal ikke ha spirehemmende eller annen veksthemmende effekt ved anbefalt bruk.

Kapittel IV. Krav til merking og markedsføring

§ 31 Generelle merkekrav

Gjødselvarer skal før de omsettes til brukere være merket med en varedeklarasjon som skal inneholde opplysninger om:

- a) produsentens eller importørens navn og adresse
- b) produktkategori
- c) eventuell varebetegnelse som angitt i § 11
- d) produktets form for gjødselvarer som ikke har fast form
- e) innhold i vekt eller volum
- f) tørrstoff
- g) organisk karbon eller organisk innhold i masseprosent for gjødselvarer med organisk innhold

- h) angivelse av alle råvarer, som utgjør minst fem prosent av produktvekten i fallende rekkefølge etter tørrvekten
- i) angivelse av tilsatte organismer
- j) angivelse av behandlingsprosessen for organiske råvarer
- k) næringsinnhold angitt på elementform og andre egenskaper der dette er angitt for ulike produktkategorier i § 33 til § 39
- l) egenskaper og andre forhold som angitt for gjødselvarer som inneholder visse råvarer i § 38 til § 43
- m) anbefalte forholdsregler for å sikre at bruken ikke medfører sikkerhetsrisiko, miljørisiko eller risiko for menneskers, dyrs eller plantes helse.
- n) anbefalt bruksområde, herunder anbefalt mengde og anbefalte målvekster.
- o) produktets tungmetallklasse for gjødselvarer omfattet av § 18
- p) produktets tungmetallinnhold i milligram per kilogram tørrstoff for gjødselvarer omfattet av § 21
- q) produktets tungmetallinnhold i milligram per kilogram tørrstoff og følgende angivelse «fosforbaserte grenseverdier for tungmetallinnhold» for gjødselvarer omfattet av § 22
- r) produktets produksjonsnummer eller batchnummer.

Merkingen kan også inneholde andre opplysninger enn dem som skal angis i varedeklarasjonen. Varedeklarasjonen skal være adskilt fra andre opplysninger i merkingen og skal ikke inneholde andre opplysninger enn dem som følger av første ledd. Opplysninger i form av en nærmere beskrivelse av varetype og analyser av andre kjemiske og fysiske parametere enn dem som er angitt i første ledd kan likevel inngå som del av varedeklarasjonen.

Ved deklarerings av jordforbedringsmidler, jorddekkingsmidler og anleggsjord kan andre deklarte verdier enn tungmetallinnhold angis i form av intervaller. Kravet om opplysninger om tungmetallinnhold etter første ledd bokstav m gjelder likevel ikke ved deklarerings av tilsetninger eller av biostimulanter i tungmetallklasse 0. Mattilsynet kan pålegge virksomheter som får tillatelse etter § 15 annet ledd å deklare med ytterligere opplysninger i tillegg til det som følger av denne paragrafen.

Merkingen skal påføres produktets emballasje eller etikett eller fremgå av følgedokumenter. Merking av emballasje eller etikett skal være påført på en lett synlig og tydelig måte og skal ikke kunne slettes. Merkingen skal være på norsk eller på et språk som i stavemåten ligner på norsk.

§ 32 Tillatte avvik for deklarte verdier

Det kan ikke deklarerer pH-verdier som avviker med mer enn $\pm 0,5$ pH-enheter fra de målte verdiene. For andre stoffer og verdier kan det ikke deklarerer verdier som avviker med mer enn ± 20 prosent fra de målte verdiene. Et produkt kan likevel ikke deklarerer i en tungmetallklasse dersom de målte verdiene overskrider grenseverdiene for tungmetallklassen.

Dersom innholdet oppgis i et intervall, skal analyseverdien være innenfor intervallet.

§ 33 Deklarering av organisk gjødsel og organisk-mineralsk gjødsel

Varedeklarasjonen skal, ved deklarerings av organisk gjødsel og organisk-mineralsk gjødsel, inneholde følgende opplysninger oppgitt i masseprosent:

- a) totalt nitrogeninnhold
- b) nitrogen i form av nitrat
- c) nitrogen i form av ammonium
- d) nitrogen i form av urea for organisk-mineralsk gjødsel
- e) totalt fosforinnhold
- f) plantetilgjengelig fosfor
- g) plantetilgjengelig kaliuminnhold

Opplysninger om plantetilgjengelig fosfor i varedeklarasjonen etter første ledd bokstav f skal være basert på analyser etter Olsen P-metoden.

Plantetilgjengelig innhold av kalsium, magnesium og natrium og totalt innhold av svovel, bor, kobolt, kobber, jern, mangan, molybden og sink skal og kan bare deklarerer dersom innholdet av det enkelte næringsstoff utgjør en tilsvarende eller større mengde i masseprosent av produktet enn følgende:

Næringsstoff	Gjødsel til bruk på åker og eng	Gjødsel til hagebruk
Kalsium	0,6	0,6
Magnesium	0,8	0,8
Natrium	2,2	2,2
Svovel	0,8	0,8
Bor	0,01	0,01
Kobolt	0,002	<i>Ikke relevant</i>
Kobber	0,01	0,002
Jern	0,5	0,02
Mangan	0,1	0,01
Molybden	0,001	0,001
Sink	0,01	0,002

I tillegg skal følgende opplysninger deklarerer:

- a) beskrivelse av forventet kalkingseffekt skal deklarerer for gjødselvarer som inneholder aske, benmel, betongsslam eller som er tilsatt kalk
- b) innholdet av vannløselig klor i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 50 milligram per liter
- c) totalinnholdet av natrium i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 25 milligram per liter

Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav a til g skal oppgis i masseprosent. Ved varedeklarerer av uorganiske jordforbedringsmidler gjelder kravene i første ledd om opplysninger om innholdet av hovednæringsstoffer bare dersom dette er av betydning for planteveksten.

§ 34 Deklarering av jordforbedringsmidler

Varedeklarasjonen for jordforbedringsmidler skal inneholde følgende opplysninger:

- a. totalt nitrogeninnhold
- b. nitratinhold
- c. ammoniuminnhold
- d. totalt fosforinnhold
- e. plantetilgjengelig fosfor
- f. totalt kaliuminnhold
- g. plantetilgjengelig innhold av andre næringsstoffer
- h. pH

I tillegg skal følgende opplysninger deklarerer:

- a. beskrivelse av forventet kalkingseffekt skal deklarerer for produkter som inneholder aske, benmel, betongsslam eller som er tilsatt kalk
- b. innholdet av vannløselig klor i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 50 milligram per liter
- c. totalinnholdet av natrium i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 25 milligram per liter

Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav a til g skal oppgis i masseprosent. Opplysninger om plantetilgjengelig fosfor i varedeklarasjonen angitt i første ledd bokstav e skal være basert på analyser etter Olsen P-metoden. Ved varedeklarerer av uorganiske jordforbedringsmidler gjelder kravene i første ledd om opplysninger om innholdet av hovednæringsstoffer bare dersom dette er av betydning for planteveksten.

§ 35 Deklarering av andre dyrkingsmedier enn anleggsjord

Varedeklarasjonen for andre dyrkingsmedier enn anleggsjord skal inneholde følgende opplysninger:

- a) totalt nitrogeninnhold
- b) totalt fosforinnhold
- c) plantetilgjengelig fosfor
- d) plantetilgjengelig kaliuminnhold
- e) andre næringsstoffer av betydning for planteveksten
- f) pH
- g) elektrisk konduktivitet
- h) angivelse av kornfordeling eller teksturklasse

I tillegg skal følgende opplysninger deklarerer:

- a) innholdet av vannløselig klor i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 50 milligram per liter
- b) totalinnholdet av natrium i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 25 milligram per liter

Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav a og b kan oppgis som masseprosent eller som milligram per liter. Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav c til e skal også omfatte målenhet og analysemetode. Ved varedeklarerer av uorganiske dyrkingsmedier gjelder kravene i første ledd om opplysninger om innholdet av hovednæringsstoffer bare dersom dette er av betydning for planteveksten.

Kravet i annet ledd om deklarerer av innholdet av kalsium gjelder likevel ikke dersom produktet er analysert ved bruk av CAT-metoden angitt i NS-EN 13651.

§ 36 Deklarering av anleggsjord

Varedeklarasjonen for anleggsjord skal inneholde følgende opplysninger:

- a) totalt nitrogeninnhold
- b) nitratinhold
- c) ammoniuminnhold
- d) totalt fosforinnhold
- e) plantetilgjengelig fosfor
- f) plantetilgjengelig kaliuminnhold
- g) andre næringsstoffer av betydning for planteveksten

- h) pH
- i) elektrisk konduktivitet
- j) kornfordeling eller teksturklasse

I tillegg skal følgende opplysninger deklarerer:

- a) Innholdet av vannløselig klor i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 50 milligram per liter.
- b) Totalinnholdet av natrium i produktet skal deklarerer dersom det overskrider 25 milligram per liter.

Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav a til d skal oppgis i masseprosent. Opplysninger om plantetilgjengelig fosfor i varedeklarasjonen etter første ledd bokstav e skal være basert på analyser etter AL-metoden og oppgis i milligram per kilogram tørrstoff. Opplysningene om næringsinnhold angitt i første ledd bokstav f og g skal omfatte målenhet og analysemetode.

Kravet i annet ledd om deklarerer av innholdet av kalsium gjelder likevel ikke dersom produktet er analysert ved bruk av CAT-metoden angitt i NS-EN 13651.

§ 37 Deklarering av jorddekkingsmidler

Varedeklarasjonen for jorddekkingsmidler skal inneholde følgende opplysninger:

- a) partikkelstørrelse
- b) innhold av finstoff

§ 38 Deklarering av biostimulanter

Varedeklarasjonen for biostimulanter skal inneholde følgende opplysninger:

- a) beskrivelse av virkning
- b) innhold av næringsstoffer av betydning for planteveksten
- c) bruksperiode gitt som planteutviklingsstadie eller lignende
- d) anbefalt anvendelseshyppighet

Dersom biostimulanten inneholder et stoff eller en organisme som det er etablert grenseverdier for i regelverk om mat og fôr, skal det sikres at anbefalt bruk ikke fører til overskridelser av den aktuelle grenseverdien.

§ 39 Særlige krav til deklarerer av blandingsgjødsevarer

Gjødsevarer som består av en blanding mellom to eller flere produktkategorier skal deklarerer i samsvar med kravene til de ulike produktkategoriene produktene består av.

§ 40 Særlige krav til deklarerings av gjødselvarer med tilsetninger

I varedeklarasjonen av gjødselvarer som er tilsatt nitrifikasjonshemmere, kjelatdanner eller lignende tilsetningsstoffer som har som formål å påvirke frigivelsen av næringsstoffer, skal det oppgis hvilke tilsetninger som er tilsatt og hvilken funksjon disse har.

§ 41 Særlige krav til deklarerings av gjødselvarer med mikro- og makroorganismer

Varedeklarasjon for gjødselvarer som markedsføres med innhold av bestemte mikro- og makroorganismer skal inneholde følgende opplysninger:

- a) organismens vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn
- b) antall eller annen angivelse av mengden av hver organisme
- c) beskrivelse av organismens virkemåte
- d) beskrivelse av makroorganismens biologi og utseende

§ 42 Særlige krav til deklarerings av gjødselvarer som inneholder avløpsslam

Varedeklarasjonen for gjødselvarer som inneholder avløpsslam skal inneholde følgende opplysninger:

- a) bruksbegrensningene som følger av forskrift dd.mm.åååå nr. om lagring og bruk av gjødsel og plantenæring § x og § y
- b) analyseverdier for arsen, kadmium, bly, kvikksølv, nikkel, kobber, sink og krom i slamandelen av produktet
- c) totalt innhold av aluminium og jern i produktet angitt i milligram per kilogram tørrstoff

§ 43 Særlige krav til deklarerings av gjødselvarer som ikke er egnet til bruk i private hager

Varedeklarasjonen for gjødselvarer i tungmetallklasse III skal inneholde følgende setning "Ikke for bruk i private hager."

Varedeklarasjonen for gjødselvarer som inneholder avløpsslam, med unntak av dyrkingsmedier i tungmetallklassene 0, I eller II, skal også inneholde setningen "Ikke for bruk i private hager."

§ 44 Særlige krav til merking av gjødsel med lavt karboninnhold

Gjødsel med lavt karboninnhold som er i samsvar med kvalitetskravene i forskrift 4.

juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler § 7 til § 10 kan merkes etter bestemmelsene i forskriften § 14 til § 25 i stedet for etter merkebestemmelsene i denne forskriften. Gjødselvarer som inneholder avløpsslam skal likevel merkes etter § 37.

Med gjødselvarer med lavt karboninnhold menes forbrenningsgjødselvarer eller gjødselvarer der næringsstoffer på mineralsk form er hentet ut fra det organiske materialet og der innholdet av karbon er mindre enn tre prosent.

På andre gjødselvarer enn gjødselvarer i tungmetallklasse 0, skal tungmetallklassen likevel fremgå av merkingen.

§ 45 Markedsføring

Virksomheten skal sørge for at merking, presentasjon, reklame og markedsføring er korrekt, gir mottaker tilstrekkelig informasjon og ikke er egnet til å villed.

Påstander i markedsføring om faktiske forhold, herunder om produktenes egenskaper eller virkning, skal kunne kontrolleres og dokumenteres. Det følger av forskrift 6. mai 2015 nr. 455 om plantevernmidler § 3 jf. forordning (EF) nr. 1107/2009 artikkel 2 og artikkel 66 at det ikke er tillatt å komme med påstander om forebyggende eller direkte effekter mot planteskadegjørere eller om andre plantevernmiddellegenskaper med mindre produktet også er godkjent som plantevernmiddel.

Kapittel V. Administrative bestemmelser mm.

§ 46 Omsetning av gjødselvarer fra andre EØS-land

Etter EØS-vareloven skal gjødselvarer som har vært *lovlig omsatt* i et annet EØS-land være tillatt å omsette i Norge forutsatt at de er produsert i samsvar med bestemmelser som gir det samme beskyttelsesnivået for helse- og miljø i Norge som bestemmelsene i denne forskriften.

Bestemmelsene i forskriften som er begrunnet i plantehelsehensyn, vil gjelde også ved omsetning i Norge av gjødselvarer som har vært lovlig produsert og omsatt i et annet EØS-land.

§ 47 Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak, jf. matloven § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven §§ 24 til 26.

§ 48 Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 49 Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 50 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft dd.mm.åå. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav. Ved ikrafttredelsen faller alle vedtak om dispensasjon fra bruksvilkårene etter forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 25 og § 27 og vedlegg 4 bort med mindre annet følger av § 51.

§ 51 Overgangsbestemmelser

- a) Gjødselvarer og råvarer som er produsert før forskriftens ikrafttredelsesdato kan brukes i egen virksomhet og omsettes frem til lagrene er tomme.
- b) *Råvarer som har vært tillatt brukt ved produksjon av gjødselvarer etter forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 10 jf. vedlegg 4 eller etter vedtak om dispensasjon etter § 31 fra disse bestemmelsene kan brukes frem til en søknad om bruk av råvaren etter forskriften § 13 er ferdigbehandlet men senest frem til mm.åååå [datoen som ligger ett år etter forskriftens ikrafttredelse].*
- c) Virksomheter som har registrert gjødselvarer i samsvar med forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 11, skal registrere opplysningene angitt i § 5 innen dd.mm.åååå [datoen som ligger tre måneder etter forskriftens ikrafttredelse].
- d) Virksomheter som før forskriftens ikrafttredelse har produsert gjødselvarer som ikke har vært omfattet av registreringsplikt etter forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 11, skal registrere opplysningene angitt i § 5 innen dd.mm.åååå [datoen som ligger tre måneder etter forskriftens ikrafttredelse].
- e) Hygieniseringsmetoder som har vært validert i samsvar med kravene i forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. uten at det er tatt hensyn til platehelserisiko, der dette er relevant, kan benyttes inntil 1.januar 2028.
- f) Grenseverdiene for råslam i § 24 gjelder fra [tre år fra ikrafttredelse].

§ 52 Endringer i andre forskrifter

Fra tidspunktet forskriften trer i kraft gjøres følgende endringer i andre forskrifter:

1. I forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2 *Virkeområde*

Forskriften gjelder for mineralgjødsel og kalkingsmidler, herunder skjellsand, til bruk i landbruk, gartneri, grøntanlegg eller i privathager.

Unntatt fra forskriften er gjødselvarer som markedsføres som EU-gjødselvarer, jf. forskrift dd.03.2024 nr. om EU-gjødselvarer og gjødselvarer omfattet av forskrift dd.mm.åååå nr. om produksjon, omsetning og import av gjødselvarer av organisk opphav og visse uorganiske gjødselvarer.

§ 26 oppheves

I vedlegg 1 oppheves definisjonene av henholdsvis komposteringspreparater og vekststoffer.

2. I forskrift 14. september 2016 nr. 1064 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 12 skal lyde:

Følgende materiale kan spres på jordbruksareal uten forutgående bearbeiding:

- a) Kategori 2: Melk, melkebaserte produkter og råmelk.
- b) Kategori 3: Rå melk, råmelk og produkter fremstilt av disse.
- c) Kategori 2: Husdyrgjødsel fra vanlig husdyrhold
- d) Kategori 2: Husdyrgjødsel og innhold fra fordøyelse kanal fra små slakterianlegg og gårdslakterier.

Husdyrgjødsel og innhold fra fordøyelseskanal som spres på jordbruksareal uten forutgående bearbeiding skal ha sin opprinnelse i det fylket den skal brukes. Mattilsynet kan i særskilte tilfeller gi tillatelse til å bruke slike biprodukter fra et annet fylke.

Materiale som nevnt i første ledd bokstav d) kan spres på jorder uten forutgående bearbeiding på eget areal eller på areal leid for egen landbruksproduksjon, eller spres på jordbruksarealer i nærheten dersom det er inngått skriftlig, flerårig spredeavtale. Dersom slik ubearbeidet husdyrgjødsel er spredt på jordbruksareal kan fôrvekster til produksjonsdyr høstes tidligst 21 dager etter spredningen av gjødselen, og produksjonsdyr kan beite der tidligst seks uker etter spredningen.

Råtnerest fra biogassanlegg der glyserin fra biodieselproduksjon er brukt kan benyttes som gjødselvarer dersom trykksterilisert kategori 2 materiale er brukt under biogassproduksjonen.

Denne paragrafen gjelder ikke ved risiko for spredning av alvorlige smittsomme sykdommer.

3. I forskrift 13. februar 2004 nr. 406 om betaling av gebyr for særskilte ytelser fra Mattilsynet gjøres endringer i vedlegg 1: følgende rad inn i tabellen i kapittel II. «Gebyrer for særskilte ytelser fra Mattilsynet, jf. § 5», under raden som gjelder «Godkjenning av GM- mat og fôr» mv.:

Behandling av søknader om tillatelse til bruk av råvarer	14 000	e
--	--------	---

Vedlegg 1 Råvarer som kan inngå i gjødselvarer jf. § 15

Gruppe 1: Plantemateriale

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
1a)	Hage- og parkavfall	Plantemateriale fra hager, parker og grøntanlegg.	
1b)	Landbruksavfall	Se definisjon	
1c)	Planter og planteekstrakt	Omfatter rene plantematerialer og planteekstrakter. I dette punktet inkluderer planter også alger, men ikke blågrønnalger.	
1d)	Vaskejord fra potet- og grønnsaker	Jord som blir vasket av poteter og grønnsaker fra næringsmiddelindustrien.	
1e)	Treforedlingsavfall	Omfatter trestøv, fiberslam, biologisk slam og lignende avfall fra celluloseindustri og annen trebearbeidende industri.	Treforedlingsavfall med tilsetninger som brannhemmere, lim, maling, impregnering og lignende følger § 15 andre ledd.

Gruppe 2: Mineralsk opphav

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
2a)	Jord	Se definisjon og § 23	
2b)	Lignitt		
2c)	Mineralgjødsel og kalk	Mineralgjødsel og kalk skal tilfredsstille kravene i forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv.	
2d)	Pimpstein		
2e)	Steinmel	Finknust mineral- og bergartsmateriale	
2f)	Steinull	Steinmateriale som er smeltet og spunnet til fiber.	

Gruppe 3: Animalsk opphav

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
3a)	Fiskeslam fra ferskvannsoppdrett	Se definisjon.	Slam fra saltvannsoppdrett følger § 15 andre ledd.
3b)	Animalske biprodukter som er omfattet av animaliebiproduktforskriften	Som beskrevet i animaliebiproduktforskriften.	Renserester fra fiskeoljeproduksjon følger § 15 andre ledd.
3c)	Spillvannslam fra anlegg som håndterer animalske biprodukter	Som beskrevet i forskrift 14. september 2016 nr. 1064 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum § 2 jf. forordning (EF) nr. 142/2011 vedlegg IV kapittel 1 avsnitt 2. De faste partiklene i spillvannet skal ikke overstige 6 mm.	

Gruppe 4: Avløpsslam

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
4a)	Avløpsslam	Se definisjon.	

Gruppe 5: Makro- og mikrobiologiske organismer

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
5a)	Makroorganisme	Se definisjon.	
5b)	Mikroorganisme	Se definisjon.	

Gruppe 6: Andre råvarer

	Råvarekategori	Beskrivelse	Unntak
--	----------------	-------------	--------

6a)	Avispapir	Papir fra aviser. Omfatter ikke blader, reklamebrosjyrer, magasiner og lignende. Avispapiret skal ikke være trykket med annet enn vegetabiliske oljer.	
6b)	Vannverkslam	Slam fra anlegg som renser drikkevann	
6c)	EU-gjødselvarer etter (sett inn referanse til ny EU-gjødselvareforskrift)		Kun i blanding med andre råvarer
6d)	Gjødsel og kalkingsmiddel etter forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv.		Kun i blanding med andre råvarer